

چون مجله خواندنیها بارها از مقالات مجله مسائل ایران را نقل نموده علینذا متقابلاً شورای نویسندگان تصمیم گرفت مقاله صفحه آزاد را که يك مقاله مهم سیاسی در شرایط امر و زری ایران بوده و تحت عنوان ملت ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی به رشته تحریر کشیده شده است از شماره ۶۴ روز ۴۶۲۲۹ عیناً نقل نماید .

از صفحه آزاد

مجله خواندنیها

ملت ایران و اتحاد جماهیر شوروی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

بسط و توسعه روزافزون روابط حسنه و مودت آمیز بین ایران و کشورهای همجوار که در شرایط نوین تاریخی نضج یافته و قوام بخش مناسبات صلح آمیز در منطقه خاورمیانه گردیده به نحو غیر قابل تردید مؤید صحت و اصلت طریقی و خط مشی سیاسی کشور ما در دایره ارتباطات بین المللی است . سیاست خارجی ما انعکاسی است از ماهیت سیاست داخلی ما که بر پایه اصول دموکراسی و حفظ و حراست حاکمیت ملی و شرکت دادن طبقات مختلف مردم در تعیین سرنوشت کشور استوار است .

و درست به همین مناسبت در حالی که اغلب کشورهای دنیا با يك رشته تضادهای شدید داخلی و خارجی روبرو بوده و اجباراً با به مصرف رساندن قسمت عمده ای از نیروی مادی و معنوی خود برای حل تضادهای ویران کننده سرعت متعادل و موزون در امر سازندگی را از دست داده و ملاً از ماشین

متحرک و پیش‌رونده عصر حاکمیت تکنولوژیک بر کنار مانده‌اند مردم کشور ما به پیش‌آهنگی متفکرترین و دینامیک‌ترین شخصیت دوران خود با متانت و شایستگی به پیش‌میتازد راه را هموار میکند و کمبودها را جبران و این پیشرفت مداوم و غیر قابل وقفه نه فقط بر حیات داخلی و شئون مختلف مربوط به آن حاکمیت قطعی دارد بلکه با تأثیر شگرفی که در سیاست خارجی کشور گذاشته متضمن حفظ و دوام صلح منطقه‌ای و جهانی نیز گردیده است.

در حال حاضر ما با کلیه کشورهای جهان که از سوداگرهای آنارشیستی و هرج و مرج طلبی و تمایلات استعمارگرانه و فاشیستی و اعمال قدرت‌های میلیتاریستی به دورند و بیزار دارای روابط دوستانه و انسانی میباشیم. در جرگه همه کشورهای صلحدوست دارای سیاستی مشخص. روشن و صریح هستیم و تأمین آزادی استقلال تمامیت و ترقی خود را در احترام به حقوق دیگران عدم دخالت در امور آنها و تحکیم همبستگی‌های وسیع و همه‌جانبه بین ملل آزاده دنیا بخاطر تأمین آرمان‌های عظیم صلح و زندگی میدانیم.

اهمیت این سیاست مدبرانه و انسانی بیشتر در این است که کشور ما در کانون یکی از حساس‌ترین مناطق گیتی قرار گرفته است. خاورمیانه در این زمان بلکه از آن هنگام که کتاب زندگی انسانی به روی کره زمین تدوین شده است مرکز کشمکش‌های عمده - زدوبندهای بزرگ و جرقه‌های آتشزای بوده است و لذا کشورهای این منطقه به علت موقعیت طبیعی خود در هیچ زمان از نعمت صلح و نیکبختی پایدار بهره‌مند نبوده‌اند و البته این بیشتر نتیجه دخالت‌های استعمارگرانه و ضدانسانی کشورهای متجاوز و یا دست‌نشاندها و عمال آنها در این منطقه زرخیز و پر استعداد و ثروتمند بوده است و حقوق ملت مادر این میان به علل وضع خاصیکه داشته است بیش از حقوق سایرین پایمال گردیده زیرا ایران در هر زمان بعنوان کشور مقتدر منطقه شناخته شده و قاعدتاً بیش از سایرین برای تجاوزگران ایجاد وحشت و مانع کرده است لذا اغلب مشاهده شده است که بر سر دخالت در امور ایران و دست‌اندازی به حقوق مسلم آن بین دولتهای توسعه طلب و استفاده‌جویی نوع هماهنگی و همفکری بوده است. که از آن میان میتوان قرارداد های ۱۹۰۷ و ۱۹۱۹ و پایمال ساختن حق حاکمیت ایران در شهریور سال ۱۳۲۰ و همچنین اقدامات استقلال‌شکنانه و مخالف تمامیت ارضی ایران را بعد از اشغال تجاوزگرانه و نظامی کشور که به موجب قرارداد منعقد شده بین دولتهای ایران و اتحاد جماهیر شوروی به سال ۱۹۲۱ و مفاد قرارداد

سال ۱۹۲۷ بین دو کشور هزگز نمبایست صورت میگرفت نام برد.
برای روشن شدن ذهن خواننده عزیز متن قرارداد های مزبور عیناً
منعکس میگردد:

قرارداد ۱۹۲۱

ماده ۱ - دولت روسیه شوروی طبق مفاد اعلامیه های مورخ ۱۴ ژانویه
۱۹۱۷ و ۲۶ ژوئن ۱۹۱۹ درباره تشریح پایه های سیاست روسیه نسبت بملت
ایران باردیگر موكداً خودداری روسیه شوروی را از اعمال سیاست زور نسبت
به ایران یعنی سیاست دولت امپریالیستی روسیه که بنا به اراده کارگران و دهقانان
سرنگون شده است اعلام میدارد. دولت شوروی طبق این اصل و با تمایل به
اینکه ملت ایران راشکوفان و آزاد وصاحب اختیار تمامی اموال خود به بیند
تمام قراردادهای و موافقتنامه هایی را که بین حکومت سابق تزاری و ایران منعقد
شده و موجب تضییع حقوق ملت ایران گردیده است ملغی و بدون اعتبار اعلام
میدارد.

ماده ۲ - دولت روسیه شوروی سیاست دولتهای تزاری را که بدون توافق
ملت های آسیا و به بهانه تامین استقلال آنها بادولتهای دیگر در باره سر نوشت
آنها قرارداد هائی منعقد میساختند که هدف نهائی آنها تصرف تدریجی این
کشورها بوده است - محکوم و مردود میدانند. دولت روسیه شوروی بی چون
وچرا این چنین سیاست جنایت آمیز را که نه تنها حاکمیت ملل آسیائی را نقض
میکند بلکه وسیله اعمال زور دادن سازمان یافته اروپائی نسبت به این ملت ها
میشود محکوم میکند. هم آهنگ با این ماده و طبق اصولی که درموارد ۱ و ۴
قرارداد حاضر تشریح شده است روسیه شوروی امتناع خود را از شرکت در
هر گونه اقدامی که موجب ضعف و نقض حق حاکمیت ایران باشد اعلام میدارد
و تمام قراردادهای و پیمانهای را که حکومت سابق روسیه بادولتهای ثالثی بزیان
ایران منعقد ساخته است ملغی و بدون اثر اعلام میکند.

قرار داد ۱۹۲۷ - ضمن قرارداد ۱۹۲۷ مسئله بی طرفی ایران تضمین
شده و در ماده ۲ و ۳ قرارداد چنین آمده است.

ماده ۲ - در صورتیکه یکی از طرفین متعاهدتین از طرف دولت ثالثی به
نبرد کشیده شود طرف مقابل در این میان بکلی بیطرف خواهد ماند.

ماده ۳ - هر دو دولت متعهد میشوند که نه عملاً و نه بصورت ظاهر در اتحادیه
ها و یا موافقت نامه هایی که علیه امنیت زمینی و دریائی طرف دیگر باشد و تمامیت

و حاکمیت و استقلال آنرا تهدید کند و همچنین در بایکوت اقتصادی علیه هم شرکت نکنند.

با توجه به متن این دو قرارداد آشکار میگردد که اولاً دول استثمارطلب چگونه بحق حاکمیت ملی ما تجاوز میکرده اند ثانیاً در شرایط بعد از انعقاد این قراردادها که انتظار میرفت به این دخالت‌های ضدملی و انسانی خاتمه داده شود باز بهنگامی که منافع نامشروع آنها ایجاب میکرد بچه نحو موافقتنامه‌ها زیر پا گذاشته شد و علناً به استقلال تمامیت ارضی و حق حاکمیت ملی ما تجاوز شد. چه ضرب‌های هولناکی بما وارد گردید و چگونه امروز ما هنوز در معرض واکنش آن تجاوزات علنی و آن صحنه‌سازی‌های استقلال شکن قرار داریم.

تصدیق دارید که در چنین شرایط سه‌منگ سیاسی که هر لحظه بیم آن میرود که دول تجاوز پیشه خط بطلان بر هر گونه قراردادها و موافقتنامه‌ها کشیده و تعهدات خود را فراموش کنند معتقد شدن بصدقات و صمیمیت کشورهای مقتدر و صاحب‌زور به راحتی و بدون دغدغه خاطر امکان پذیر نیست و این امر خواه ناخواه به تحکیم مبانی دوستانه بین ملت‌ها و تأمین صلح پایدار لطمه میزند.

نه فقط در منطقه خاورمیانه بلکه در همه مناطق گیتی این حقیقت بارها اثبات شده است که این کشورهای آزادی دوست و ضد میلیتاریسم نبوده اند که قراردادهای بین‌المللی را به نفع خود نقض کرده و همه اصول انسانی را زیر پا گذاشته‌اند. کشورهای کوچک هرگز برای کشورهای قدرتمند ایجاد خطر نظامی نکرده و نمیتوانند بکنند بلکه فقط این کشورهای بزرگ بوده‌اند که برای حفظ منافع غیر عادلانه و بدست آوردن امتیازات تاراجگرانه نه آنکه هیچوقت و در هیچ زمان معتقد به تعهدات و پیمانهای خود نبوده‌اند بلکه با اجرای برنامه‌های فریبنده و باتعویض ماسک‌های شناخته شده و همچنین با اعمال نفوذهای پنهانی و آشکار از طریق مستقیم و غیرمستقیم در راه نابود ساختن آزادی و استقلال کشورهای ضعیفتر گام نهاده بر سر تمامیت و موجودیت آنها به معامله و تجارت پرداخته‌اند و هرگز از تاراج و غارت سرمایه‌های عظیم مادی و معنوی آنها خودداری نکرده‌اند.

سیاست خارجی ماروشن است. صریح و قاطع است و هیچ نقطه ابهامی برای هیچیک از کشورهای بزرگ و کوچک جهان باقی نگذاشته است. هدف مادوستی پایدار با همه کشورهای جهان بر اساس حفظ احترام متقابل. حقوق مساوی - عدم مداخله در امور دیگران و در نظر گرفتن حیثیت و اعتبار ملت‌ها و تضمین

صادقانه حق حاکمیت آنها است. تأمین صلح پایدار آرزوی هر ایرانی است و لذا سیاست خارجی ماورژیم حاکم بر کشور ما مدافع سرسخت و مطمئن چنین صلحی است. صلحی که همه مردم دنیا جانبدار و خواستار آنند، و جای تردید نیست که اگر حفظ صلح گیتی به دست ملت ایران و سایر ملل آزادی دوست و آزادپخواه بود هرگز به مخاطره نمی افتاد و برای همیشه آتش جانسوز جنگ چه در مقیاس منطقه ای و چه در مقیاس جهانی خاموش میشد. این يك ادعای حساب نشده و بی منطق نیست. سیاست خارجی و داخلی ما کاملاً مؤید این واقعیت است ما در منطقه خود که دخالت مستقیم در آن داریم حامی صلح و جانبدار حاکمیت های ملی و حافظ آزادی ملل و حیثیت انسانی هستیم و به همین لحاظ با روی گشاده با صداقت و با صمیمیت دست دوستی ملل این منطقه و سایر ملل گیتی را می فشاریم و برای این دوستی و همکاری احترام زیاد قائلیم زیرا بقاء و استقلال ما در گروی این دوستیهای پایدار است و لی باید دوستان ما این اطمینان را نیز در ما بوجود آورند که واقعاً دوستی ما يك جانبه نیست و این نمیشود مگر از راه عمل و توجه عمیق بمسائل عینی.

خوشبختانه در سالهای اخیر مخصوصاً با انعقاد قراردادهای جدید بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی ما توانسته ایم یکی از آرزوهای دیرینه خود یعنی دوستی و همکاری قابل اعتماد با این کشور بزرگ همسایه نزدیک شریم. نگاهی به روابط سیاسی و همجواری ایران و اتحاد جماهیر شوروی پرده از این حقیقت بر میدارد که اتحاد جماهیر شوروی هرگز و در هیچ دوره مورد تجاوز و یابی مهربی دولت و ملت ایران واقع نشده است و اصولاً غیر از این طبیعی و صحیح نبوده است پس اگر کدورت هایی در مناسبات دو کشور دیده شده مقصر اصلی و واقعی دولت اتحاد جماهیر شوروی بوده است. ما به این علت که مدافع واقعی تحکیم مبانی دوستی بین دو کشور بوده هستیم و به این علت که هرگز مایل نبوده و نیستیم که مانعی از نظر افکار عمومی در این راه ایجاد کنیم از تشریح آنچه که دولت اتحاد جماهیر شوروی به صورت مستقیم و غیر مستقیم در تضعیف حاکمیت ملی. در تجاوز به استقلال و تمامیت مادر بر روز اغتشاشات و نابه ساما نیهای داخلی در زد و بندهای سیاسی با سایر دول علیه وطن ما کرده است چشم پوشی نمیکنیم تنها به این امید که این بار زعمای دولت اتحاد شوروی از گذشته سیاه عبرت گیرند و واقعاً راه اسلاف خود را محکوم کنند.

به این امید که دولت شوروی دوست ما باشد و جداً از دخالت در امور

داخلی و خارجی ما اجتناب ورزد. رهبران اتحاد جماهیر شوروی باید به فهمند که ایرانی آزادمنش، دموکرات و صلح دوست هرگز در هیچ شرایط اجازه دخالت اجنبی را در امور مربوط بخود نمیدهد و لو این اجنبی دوست او باشد. رژیم ایران سیاست ایران، اصلاحات ایران و بالاخره ترقی و پیشرفت ایران مربوط به ایرانی است و این فقط ما هستیم که باید و میتوانیم و حق داریم که سر نوشت خود را معین کنیم و به این مسئله که درباره هرملتی صدق میکند نه فقط رهبران سیاسی و اجتماعی اتحاد جماهیر شوروی بلکه کلیه دول جهان باید توجه عمیق مبذول دارند.

هر ایرانی این را درک میکند که بسط مناسبات اقتصادی، فنی و بازرگانی با شوروی میتواند مفید بحال ما باشد شك نیست که کشور ما در حال پیشرفت و سازندگی احتیاج به کمکهای گوناگون دوستان و یاران خود دارد کما اینکه دوستی ایران برای آنها نیز فوائد بیشماری دربر خواهد داشت منتها این همکاریها زمانی به نتیجه قطعی و ثمربخش خواهد رسید که همه جانبه، اصولی و بی ریا باشد. مثلاً از یکطرف تجلیل فراوان از شاهنشاه بزرگ و آموزش گار خردمند ملت ایران بعمل آوردن و از طرف دیگر بصورتهای غیر مستقیم دشمنان خلق ما را تحت حمایت قرار دادن تضاد ایجاد میکند. افکار عمومی ملت ایران را جریحه دار میکند.

چرا باید کسانی که از جامعه ایرانی رانده شده و دریوزگی بیگانگان را پذیرفته اند مورد حمایت دولتی باشند که برای دوستی با ایران ارزش بسیار قائل است.

نمایندگان رسمی دولت دوست و همسایه عزیز ما اتحاد جماهیر شوروی در مذاکرات ثمر بخش که با رهبر بلند پایه ایران زمین و با مسئولان امور مملکت بعمل میاورند در تمام موارد سیاست و روش ما را تأیید میکنند و میستایند اما متأسفانه شنیده میشود که از فرستنده های تحت فرمان خود و از خائنین به ملت ایران برای تضعیف شخصیت و روحیه ایرانی استفاده نامشروع مینمایند در این مورد چه میتوان گفت جز اینکه بین حرف و عمل دوستان ما تفاوت بسیار است این قبیل اعمال و این تضادهای پنهانی و آشکار از اعتماد ما به دوستانمان میکاهد و از ایجاد محیط کاملاً مساعد برای پذیرفتن دوستیهای عمیقتر و تحکیم هر چه بیشتر آن جلوگیری بعمل میاورد. کسانی که حیثیت و اعتبار خود را بطور مطلق باختند در بین مردم وطن ما هیچگونه پایگاهی ندارند نباید مورد حمایت و سرپرستی دوستان ما قرار گیرند درست است که بیگانه کوشش میکند از خائنین بیک ملت بضرر آن ملت و به نفع تأمین نظریات و منافع غارتگرانه و استثمار

طلبانه خود بهره برداری کند اما این شیوه‌ای نیست که يك دوست در مورد دوست اعمال نماید. این روش خصمانه مسلماً به استحکام دوستی بین کشورها لطمه میزند. لطمه‌ایکه جبران آن بسیار مشکل بنظر میرسد و یا لاقابل مارا بر آن میدارد تا از ظاهر به باطن پرداخته و اینطور استنباط کنیم که دولت اتحاد جماهیر شوروی ماسک عوض کرده تا در شرایط نوین جهانی بنحوجدی بر نامه‌های تجاوز کارانه خود را پیاده کند والا دلیلی ندارد که شريك دزد و رقیق قافله باشد. دلیلی ندارد که کانونهای فساد را علیه ملت ما تقویت کند. دلیلی ندارد که فراریان و راهزنان را حمایت کند تا دو روزی بیشتر بزندگی تنگین خود ادامه دهند. اینها و مسائل زنده دیگری از این قبیل ابهام ایجاد کرده و میکنند روزنه‌های امید را مسدود می‌نمایند خاطرات تلخ گذشته را زنده میکند در بطن دلها تاریکی می‌افزینند همه‌جا مارا بتعمق وامیدارند که مواظب باشیم از پشت تیغ بر ما نکشند و شما دوستان ما متوجه هستید که این نوع دوستی مملو از علامات استفهام نمیتواند عمیق و پایدار باشد.

در اینجا مخصوصاً روی سخن ما متوجه کسانیست که بسادگی گولظواهر را میخورند کسانیکه بحقایق عینی کمتر توجه دارند. ما هرگز هیچ چیز را نباید فراموش کنیم مقصود این نیست که به دوستی همسایه عزیز خود نباید اعتماد کنیم بلکه مقصود این است که این اعتماد باید در حد معقول و متناسب با وضع موجود باشد دوستان ما که در شرایط گوناگون رنگ عوض کرده اند چه دلیلی میتوانند ارائه دهند که این بار چنان نکنند ؟؟..... و اگر ما غافلگیر شدیم چه باید بکنیم ؟؟..... جز اینکه باید از هم‌اکنون به فکر فردا. فردای غیر قابل پیش‌بینی باشیم ؟؟..... جز اینکه باید هر چه بیشتر بره‌شکاری خود بیافزاییم و در دوستی جانب احتیاط و دوراندیشی را داشته باشیم ؟؟.....

در این میان هستند این‌الوقت‌هایی که مترصد بهره برداری شخصی و شاید هم اجتماعی از امکانات خلق‌الساعه میباشند. اینها در میهمانها و سایر مجالس و محافل از خود بیخود میشوند تا آگاه تملق میگویند و چاپلوسی میکنند. حرکات و رفتار آنها مخالف شئون و حیثیت ایرانی است. باید توجه داشت که بین دوستی و نوکری فرق بسیار است. انسان بدوست خود هرگز تملق نمیگوید و احتیاجی هم به آن نیست. ایرانی در طول حیات تاریخی خود در همه نشیب و فرازا و در تمام مراحل زندگی بلند نظر کریم و با شخصیت بوده است. هرگز زرق و برق دوستان او را نفریفته و در هیچ مورد تهاجم و قلندری دشمنان روحیه او را متزلزل و مضعول نساخته است و این همان سر بقای ملت ما و تاریخ کهنش میباشد تاریخ ملتی بزرگ که هرگز نخواهد مرد.